

Sygn. akt I C 36/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Ilona Kolarz

Protokolant: st. sekr. sądowy Violetta Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2014 r. w Bielsku-Białej

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Izby Celnej w K.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Izby Celnej w K. kwotę 3 600,00 zł (trzy tysiące sześćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ilona Kolarz:

Sygn. akt I C 36/14

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Celnego w B. kwoty 98.450,01 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powódka podniosła, że w dniu 1 maja 2010 r. i 27 maja 2010 r. zawarła z (...) spółką (...) ramowe umowy poddzierżawy urządzeń do gier rozrywkowych. Wysokość czynszu dzierżawnego ustalono na 970,00 zł od każdego urządzenia, a po zawarciu aneksu z dnia 30 grudnia 2011 r. czynsz wynosił 679,00 zł miesięcznie. Powódka, jako dzierżawca, miała prawo do udostępnienia oraz poddzierżawienia lub wchodzenia we wspólne przedsięwzięcia w zakresie przedmiotu dzierżawy z innymi osobami bez pisemnej zgody wydzierżawiającego. W ramach tego uprawnienia powódka zawarła umowy o wspólnym przedsięwzięciu polegającym na eksploatacji urządzeń do gier rozrywkowych wydzierżawionych przez powódkę, które miały być usytuowane w lokalach użytkowych kontrahentów powódki. Na mocy zawartych umów kontrahenci powódki zobowiązani byli do comiesięcznego wypłacania powódce opłaty ryczałtowej w wysokości 1 500,00 zł za każde urządzenie usytuowane w ich lokalach użytkowych. Umowy o wspólnym przedsięwzięciu zostały zawarte:

1) w dniu 2 lipca 2011 r. z W. G. i C. G., prowadzącymi działalność gospodarczą pod firmą (...) i C. G., na mocy której powódka umieściła w ich lokalu użytkowym urządzenie o nazwie A. (...) F. nr (...),

2) w dniu 2 czerwca 2011 r. z M. H., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą Restauracja U (...), na mocy której powódka umieściła w jego lokalu urządzenia o nazwie A. (...) F. nr (...), o nazwie A. (...) F. nr (...), o nazwie A. (...) F. nr (...), o nazwie A. (...) F. nr (...) oraz o nazwie A. (...) F. nr (...).

W wyniku kontroli dokonanej w dniu 16 lipca 2011 r. w lokalu użytkowym (...) Bar – (...) funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. stwierdzili, że w grach dostępnych na urządzeniu o nazwie A. (...) F. nr (...), wydierżawionym przez powódkę na podstawie umowy ramowej z dnia 27 maja 2010 r. i zainstalowanym w celu realizacji umowy o wspólnym przedsięwzięciu z dnia 2 lipca 2011 r., występował element losowy. W związku z tym funkcjonariusze Urzędu Celnego w B.-Białej na podstawie ustawy o grach hazardowych postanowili o zatrzymaniu wskazanego automatu w trybie postępowania karno-skarbowego. Strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu w dniu 12 sierpnia 2011 r. postanowiły zainstalować w miejsce powyższego automatu nowe urządzenie o nazwie A. (...) F. nr (...). Urząd Celny w B. pismem doręczonym w dniu 28 listopada 2011 r. wezwał do odbioru automatu A. H. M. F. nr (...), co nastąpiło w dniu 13 grudnia 2011 r. Powódka wskazała dalej, że na skutek tych bezprawnych i zawinionych działań pozwanego nie mogła użytkować i pobierać pożytków z eksploatacji powyższego urządzenia, a jednocześnie zobowiązana była do płacenia czynszu dzierżawy na rzecz spółki (...). Na skutek powyższych działań Urzędu Celnego w B. powódka poniosła szkodę w łącznej wysokości 4 696,85 zł, z czego 3 438,71 zł tytułem zapłaconego czynszu dzierżawnego na rzecz (...) za okres od 17 lipca 2011 r. do 27 listopada 2011 r. (data doręczenia pisma wzywającego do odbioru urządzenia) oraz 1 258,14 zł tytułem utraconych korzyści w postaci pozbawienia powódki możliwości pobierania opłaty ryczałtowej od strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu za okres od 17 lipca 2011 r. do 11 sierpnia 2011 r. (data poprzedzająca dzień zastąpienia zatrzymanego urządzenia innym).

W wyniku kontroli dokonanej w dniu 6 października 2011 r. w lokalu użytkowym Restauracja U (...) funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. stwierdzili, że w grach dostępnych na urządzeniu o nazwie A. (...) F. nr (...), wydierżawionym przez powódkę na podstawie umowy ramowej z dnia 1 maja 2010 r. i zainstalowanym w celu realizacji umowy o wspólnym przedsięwzięciu z dnia 2 czerwca 2011 r., występował element losowy. W związku z tym funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. na podstawie ustawy o grach hazardowych postanowili o zatrzymaniu wskazanego automatu w trybie postępowania karno-skarbowego. Strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu w dniu 21 listopada 2011 r. postanowiły zainstalować w miejsce powyższego automatu nowe urządzenie o nazwie A. (...) F. nr (...). Stosownie do prawomocnego orzeczenia Sądu Rejonowego w Pszczynie z dnia 28 grudnia 2011 r., II Kp 454/11, Urząd Celny w B. zwrócił dowód rzeczowy w postaci automatu A. H. M. F. nr (...), co nastąpiło w dniu 15 marca 2012 r. Powódka wskazała dalej, że na skutek tych bezprawnych i zawinionych działań pozwanego nie mogła użytkować i pobierać pożytków z eksploatacji powyższego urządzenia, a jednocześnie zobowiązana była do płacenia czynszu dzierżawy na rzecz spółki (...). Na skutek powyższych działań Urzędu Celnego w B. powódka poniosła szkodę w łącznej wysokości 5 167,65 zł, z czego 2 957,90 zł tytułem zapłaconego czynszu dzierżawnego na rzecz (...) za okres od 7 października 2011 r. do 14 marca 2012 r. (data poprzedzająca zwrot urządzenia) oraz 2 209,75 zł tytułem utraconych korzyści w postaci pozbawienia powódki możliwości pobierania opłaty ryczałtowej od strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu za okres od 7 października 2011 r. do 20 listopada 2011 r. (data poprzedzająca dzień zastąpienia zatrzymanego urządzenia innym).

W wyniku kontroli dokonanej w dniu 7 marca 2012 r. w lokalu użytkowym Restauracja U (...) funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. stwierdzili, że w grach dostępnych na urządzeniu o nazwie A. (...) F. nr (...), wydierżawionym przez powódkę na podstawie umowy ramowej z dnia 1 maja 2010 r. i zainstalowanym w celu realizacji umowy o wspólnym przedsięwzięciu z dnia 2 czerwca 2011 r., występował element losowy. W związku z tym funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. na podstawie ustawy o grach hazardowych postanowili o zatrzymaniu wskazanego automatu w trybie postępowania karno-skarbowego. Przedmiotowe urządzenie nie zostało zwrócone powódce do dnia wniesienia pozwu. Powódka wskazała, że na skutek tych bezprawnych i zawinionych działań pozwanego nie mogła użytkować i pobierać pożytków z eksploatacji powyższego urządzenia, a jednocześnie zobowiązana była do płacenia czynszu dzierżawy na rzecz spółki (...). Na skutek powyższych działań Urzędu Celnego w B. powódka poniosła szkodę w łącznej wysokości 32 661,36 zł, w tym tytułem zapłaconego czynszu dzierżawnego na rzecz (...) za okres od 8 marca 2012 r. do 31 grudnia

2013 r. oraz 32 661,36 zł tytułem utraconych korzyści w postaci pozbawienia powódki możliwości pobierania opłaty ryczałtowej od strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu za okres od 8 marca 2012 r. do 31 grudnia 2013 r.

W wyniku kontroli dokonanej w dniu 6 października 2011 r. w lokalu użytkowym Restauracja U (...) funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. stwierdzili, że w grach dostępnych na urządzeniu o nazwie A. (...) F. nr (...), wydierżawionym przez powódkę na podstawie umowy ramowej z dnia 27 maja 2010 r. i zainstalowanym w celu realizacji umowy o wspólnym przedsięwzięciu z dnia 2 czerwca 2011 r., występował element losowy. W związku z tym funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. na podstawie ustawy o grach hazardowych postanowili o zatrzymaniu wskazanego automatu w trybie postępowania karno-skarbowego. Strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu w dniu 6 października 2011 r. postanowiły zainstalować w miejsce powyższego automatu nowe urządzenie o nazwie A. (...) F. nr (...). Stosownie do prawomocnego orzeczenia Sądu Rejonowego w Pszczynie z dnia 28 grudnia 2011 r., II Kp 454/11, Urząd Celny w B. zwrócił dowód rzeczowy w postaci automatu A. H. M. F. nr (...), co nastąpiło w dniu 15 marca 2012 r. Powódka wskazała, że na skutek tych bezprawnych i zawinionych działań pozwanego nie mogła użytkować i pobierać pożytków z eksploatacji powyższego urządzenia, a jednocześnie zobowiązana była do płacenia czynszu dzierżawy na rzecz spółki (...). Na skutek powyższych działań Urzędu Celnego w B. powódka poniosła szkodę w łącznej wysokości 4 386,85 zł, w tym 4 386,85 zł tytułem zapłaconego czynszu dzierżawnego na rzecz (...) za okres od 10 października 2011 r. do 14 marca 2012 r. oraz tytułem utraconych korzyści w postaci pozbawienia powódki możliwości pobierania opłaty ryczałtowej od strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu.

W wyniku kontroli dokonanej w dniu 18 listopada 2011 r. w lokalu użytkowym Restauracja U (...) funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. stwierdzili, że w grach dostępnych na urządzeniu o nazwie A. (...) F. nr (...), wydierżawionym przez powódkę na podstawie umowy ramowej z dnia 27 maja 2010 r. i zainstalowanym w celu realizacji umowy o wspólnym przedsięwzięciu z dnia 2 czerwca 2011 r., występował element losowy. W związku z tym funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. na podstawie ustawy o grach hazardowych postanowili o zatrzymaniu wskazanego automatu w trybie postępowania karno-skarbowego. Przedmiotowe urządzenie nie zostało zwrócone powódce do dnia wniesienia pozwu. Strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu w dniu 21 grudnia 2011 r. postanowiły zainstalować w miejsce powyższego automatu nowe urządzenie o nazwie A. (...) F. nr (...). Powódka wskazała, że na skutek tych bezprawnych i zawinionych działań pozwanego nie mogła użytkować i pobierać pożytków z eksploatacji powyższego urządzenia, a jednocześnie zobowiązana była do płacenia czynszu dzierżawy na rzecz spółki (...). Na skutek powyższych działań Urzędu Celnego w B. powódka poniosła szkodę w łącznej wysokości 5 985,99 zł, z czego 12 566,19 zł tytułem zapłaconego czynszu dzierżawnego na rzecz (...) za okres od 19 listopada 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. oraz 1 657,80 zł tytułem utraconych korzyści w postaci pozbawienia powódki możliwości pobierania opłaty ryczałtowej od strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu za okres od 19 listopada 2011 r. do 20 grudnia 2011 r. (data poprzedzająca dzień zastąpienia zatrzymanego urządzenia innym).

W wyniku kontroli dokonanej w dniu 2 grudnia 2011 r. w lokalu użytkowym Restauracja U (...) funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. stwierdzili, że w grach dostępnych na urządzeniu o nazwie A. (...) F. nr (...), wydierżawionym przez powódkę na podstawie umowy ramowej z dnia 27 maja 2010 r. i zainstalowanym w celu realizacji umowy o wspólnym przedsięwzięciu z dnia 2 czerwca 2011 r., występował element losowy. W związku z tym funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. na podstawie ustawy o grach hazardowych postanowili o zatrzymaniu wskazanego automatu w trybie postępowania karno-skarbowego. Przedmiotowe urządzenie nie zostało zwrócone powódce do dnia wniesienia pozwu. Powódka wskazała, że na skutek tych bezprawnych i zawinionych działań pozwanego nie mogła użytkować i pobierać pożytków z eksploatacji powyższego urządzenia, a jednocześnie zobowiązana była do płacenia czynszu dzierżawy na rzecz spółki (...). Na skutek powyższych działań Urzędu Celnego w B. powódka poniosła szkodę w łącznej wysokości 37 403,31 zł, w tym tytułem zapłaconego czynszu dzierżawnego na rzecz (...) za okres od 3 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. oraz 37 403,31 zł tytułem utraconych korzyści w postaci pozbawienia powódki możliwości pobierania opłaty ryczałtowej od strony umowy o wspólnym przedsięwzięciu za okres od 3 grudnia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r.

Powódka podniosła, że w szczególności art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych (zgodnie z którym urządzenie gier na automatach dozwolone jest jedynie w kasynach gry) oraz art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych są przepisami

o charakterze wyłącznie technicznym, co wynika z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Zatem normy zawarte w art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych oraz w przepisach tego rodzaju co art. 14 ust. 1 ograniczających możliwość użytkowania automatów do gier wyłącznie do obszaru kasyn gry, czyli np. art. 6 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, podlegają wyeliminowaniu z polskiego porządku prawnego. Nie ma tym samym możliwości stosowania art. 107 kks. Skutkuje to tym, że nawet gdyby zarekwirowane przez funkcjonariuszy pozwanego automaty do gier były automatami do gier w rozumieniu art. 2 ust. 3 ustawy o grach hazardowych, to urządzenie i prowadzenie gier na takich automatach jest dozwolone od dnia 1 stycznia 2010 r. w każdym miejscu w Polsce każdemu przedsiębiorcy.

Zdaniem powódki zarekwirowanie urządzeń do gier w ramach postępowania karno-skarbowego w kierunku czynu z art. 107 § 1 kks było działaniem bezprawnym, co w myśl art. 417 kc stanowi podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa za niezgodne z prawem działanie przy wykonywaniu władzy publicznej.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania według norm przepisanych.

Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Celnego w B. wskazał, że w związku z przeprowadzonymi kontrolami podmiotu P.P.H.U. (...) M. H. w lokalu Restauracja U (...), a także podmiotu Firma Handlowo-Usługowa (...) S.C. W. G. C. G. w lokalu Bar – (...) i powstaniem uzasadnionego podejrzenia, że na znajdujących się tam urządzeniach o nazwie A. nr (...), A. nr (...), A. nr (...), A. nr (...), A. nr (...) są urządzone gry z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych, zgodnie z art. 308 kpk, dokonano zatrzymania urządzeń. Powódka złożyła zastrzeżenia dotyczące ustaleń kontroli, które nie zostały uwzględnione. W odniesieniu do urządzeń A. nr (...), A. nr (...), A. H., A. nr (...), A. nr (...), A. nr (...), Prokuratura wydała postanowienia o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy. W odniesieniu do urządzeń A. nr (...), A. H., A. nr (...) zostały one utrzymane w mocy postanowieniami sądu, natomiast w odniesieniu do urządzeń A. nr (...), A. nr (...), A. nr (...), zostały one uchylone. Urządzenie A. nr (...) nie posiadało poświadczenia rejestracji. W trakcie prowadzonych postępowań uzyskano opinie biegłego, że gry prowadzone na wskazanych automatach są grami na automatach w rozumieniu ustawy o grach hazardowych. Powódka nie posiadała zezwolenia na urządzenie gier na automatach o niskich wygranych.

Pozwany podniósł, że działania funkcjonariuszy Urzędu Celnego były zgodne z obowiązującymi przepisami procedury administracyjnej i karnej, w szczególności mogli oni podejmować działania mające na celu rozpoznawania, wykrywanie i zwalczanie przestępstw i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, w tym określonych w art. 107 § 1 kks. W związku z tym, że zachodziło uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wszczęcie postępowań było zgodne z prawem. Nie zachodziła sytuacja prowadzenia postępowania bez stosownych dowodów i bez zachowania podstawowych przepisów procedury, co wyłącza możliwość uznania czynów funkcjonariuszy pozwanego za czyny niedozwolone. Nawet uchylenie decyzji lub umorzenie postępowania karnoskarbowego nie prowadzi samo w sobie do uznania zaistnienia czynu niedozwolonego w rozumieniu art. 417 kc. Pozwany podniósł także, że postanowienia sądu o uchyleniu postanowień o zatwierdzeniu zatrzymania automatów dotyczyły postanowień Prokuratury, a nie czynności funkcjonariuszy pozwanego Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Celnego. Jednakże także tych decyzji Prokuratora nie można uznać za bezprawne, gdyż znajdowały one oparcie w art. 217 kpk.

Pozwany zakwestionował również powstanie szkody u powódki, w tym w podanej w pozwie wysokości. Powódka na podstawie umowy ramowej była zobowiązana do pokrycia czynszu dzierżawnego niezależnie od faktu zatrzymania automatów. Nie został spełniony także warunek pomniejszenia opłaty ryczałtowej na podstawie umów o wspólnym przedsięwzięciu, ponieważ nie zostało złożone oświadczenie warunkujące pomniejszenie tej opłaty.

Pozwany nie zgodził się również ze stanowiskiem powódki, że art. 6 i art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych nie obowiązują lub nie znajdują zastosowania. Przyjęcie, że przepisy te mają charakter przepisów technicznych nie oznacza, że sądy mogą odmówić ich stosowania z uwagi na brak notyfikacji Komisji Europejskiej, a jeśli sąd dochodzi do wniosku, że doszło do wadliwości trybu ustawodawczego może niestosować się do przepisów dopiero po skierowaniu stosownego pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego, który ma wyłączność pozbawienia mocy

obowiązującej przepisów. Co więcej, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie jest właściwy do dokonywania wykładni lub stwierdzenia obowiązywania przepisów prawa wewnętrznego. Ponadto zdaniem pozwanego przepisy ustawy o grach hazardowych nie stanowią norm technicznych w rozumieniu dyrektywy notyfikacyjnej i nie podlegają obowiązkowi uprzedniej notyfikacji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka zawarła w dniu 28 maja 2010 r. z (...) spółką utworzoną zgodnie z prawem (...) z siedzibą przy V. 2, E. P..C. (...) N. – (...) ramową umowę poddzierżawy, zgodnie, z którą powódka przyjęła do użytkowania i pobierania pożytków w zamian za czynsz urządzenia do gier rozrywkowych produkcji (...). Wydanie przedmiotu dzierżawy miało nastąpić wraz z wszelką niezbędną dokumentacją, opiniami i instrukcjami. Czynsz powódka miała płacić w ratach miesięcznych w terminie do dnia 20 każdego następnego miesiąca. Stawka czynszu miała wynosić 970,00 zł. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. W dniu 20 grudnia 2011 r. strony zawarły aneks do umowy, który wszedł w życie 1 stycznia 2012 r., w którym zmieniono stawkę czynszu na kwotę 679,00 zł.

(umowa k. 18-21, aneks k.22, zeznania powoda k. 1162-1163)

W dniu 2 lipca 2011 r. powódka zawarła z W. i C. G. umowę o wspólnym przedsięwzięciu, zgodnie z którą w lokalu P. Bar- (...) w P. przy ul. (...) miały zostać zainstalowane urządzenia do gier rozrywkowych produkcji (...), strony miały eksploatować je wspólnie. Kwoty pochodzące z wpłat klientów miały stanowić dochód W. i C. G., W. i C. G. natomiast zobowiązali się do zapłaty na rzecz powódki opłaty ryczałtowej w wysokości miesięcznie 1 500,00 zł (z podatkiem VAT) za każde urządzenie. Strony ustaliły, że jeżeli urządzenie stanie się nieaktywne m.in. na skutek zajęcia przez organ administracji państwowej opłata ryczałtowa zostanie pomniejszona proporcjonalnie do ilości dni wyłączenia urządzenia z eksploatacji. Umowę zawarto na okres 12 miesięcy. W lokalu zainstalowano urządzenia H. (...), H. (...).

(umowa k. 23-28, zeznania powoda k. 1162-1163)

W dniu 17 sierpnia 2012 r. W. i C. G. wypowiedzieli umowę o wspólnym przedsięwzięciu. Termin wypowiedzenia upływał z dniem 31 sierpnia 2012 r.

(wypowiedzenie k. 30)

Powódka zawarła w dniu 28 kwietnia 2010 r. z (...) spółką utworzoną zgodnie z prawem (...) z siedzibą przy V. 2, E. P..C. (...) N. – (...) kolejną ramową umowę poddzierżawy, zgodnie, z którą powódka przyjęła do użytkowania i pobierania pożytków w zamian za czynsz urządzenia do gier rozrywkowych produkcji (...). Wydanie przedmiotu dzierżawy miało nastąpić wraz z wszelką niezbędną dokumentacją, opiniami i instrukcjami. Czynsz powódka miała płacić w ratach miesięcznych w terminie do dnia 20 każdego następnego miesiąca. Stawka czynszu miała wynosić 970,00 zł. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. W dniu 20 grudnia 2011 r. strony zawarły aneks do umowy, który wszedł w życie 1 stycznia 2012 r., w którym zmieniono stawkę czynszu na kwotę 679,00 zł.

(umowa k. 32-33, aneks k.33, zeznania powoda k. 1162-1163)

W dniu 2 czerwca 2011 r. powódka zawarła z M. H. umowę o wspólnym przedsięwzięciu, zgodnie z którą w lokalu Restauracja U (...) w C. przy ul. (...) miały zostać zainstalowane urządzenia do gier rozrywkowych, strony miały eksploatować je wspólnie. Kwoty pochodzące z wpłat klientów miały stanowić dochód W. i C. G., W. i C. G. natomiast zobowiązali się do zapłaty na rzecz powódki opłaty ryczałtowej w wysokości miesięcznie 1 500,00 zł (z podatkiem VAT) za każde urządzenie. Strony ustaliły, że jeżeli urządzenie stanie się nieaktywne m.in. na skutek zajęcia przez organ administracji państwowej opłata ryczałtowa zostanie pomniejszona proporcjonalnie do ilości dni wyłączenia urządzenia z eksploatacji. Umowę zawarto na okres 12 miesięcy. W lokalu zainstalowano urządzenie H. M. (...), H. M. (...).

(umowa k. 34-38, zeznania powoda k. 1162-1163)

W dniu 6 października 2010 r. w lokalu zainstalowano urządzenie H. (...).

(lista aktualizacji k. 39-40)

W dniu 21 listopada 2011 r. w lokalu zainstalowano urządzenie H. (...).

(lista aktualizacji k. 41)

W dniu 21 grudnia 2011 r. w lokalu zainstalowano urządzenie H. (...).

(lista aktualizacji k. 42)

W dniu 19 lipca 2011 r. w lokalu Bar – (...) w P. funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. przeprowadzili kontrole w zakresie przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych. W lokalu działało jedno urządzenie, kontrolujący przeprowadzili eksperyment – grę kontrolowaną na automacie. Gra została zarejestrowana za pomocą kamery. W wyniku kontroli stwierdzono urządzenie gier na automacie w rozumieniu ustawy o grach hazardowych w lokalu nie będącym kasynem, brak koncesji na prowadzenie kasyna. Stwierdzono, że wynik gry jest uzależniony od przypadku. Automat zatrzymano i przewieziono do magazynu depozytowego.

(protokół k. 618-619, zeznania powoda k. 1162-1163, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

W dniu 16 lipca 2011 r. w lokalu Bar – (...) w P. funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. przeprowadzili kontrole w zakresie przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych. W lokalu działało jedno urządzenie, kontrolujący przeprowadzili eksperyment – grę kontrolowaną na automacie. Gra została zarejestrowana za pomocą kamery. W wyniku kontroli stwierdzono urządzenie gier na automacie w rozumieniu ustawy o grach hazardowych w lokalu nie będącym kasynem, brak koncesji na prowadzenie kasyna. Stwierdzono, że wynik gry jest uzależniony od przypadku, gra ma charakter losowy. Automat o nr H. (...) zatrzymano i przewieziono do magazynu depozytowego.

(protokół k. 620-621, pokwitowanie k. 784, protokół zatrzymania rzeczy k. 785, zeznania powoda k. 1162-1163, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Powódka wniosła zastrzeżenia do protokołu kontroli. Zastrzeżenia nie zostały rozpoznane.

(zastrzeżenia k. 627-631, pismo naczelnika Urzędu Celnego z 22.08.2011 r. k. 632-633)

Postanowieniem z 26 sierpnia 2011 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Żywcu zatwierdził zatrzymanie przeprowadzone w dniu 16 lipca 2011 r. automatu H. (...).

(postanowienie k. 640, pismo Urzędu Celnego z 23.08.2011 r. k. 638-639, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Postanowieniem z 4 listopada 2011 r. Sąd Rejonowy w Żywcu wydanym w sprawie II Kp 461/11 uchylił postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Żywcu z 26 sierpnia 2011 r. w przedmiocie zatrzymania automatu H. (...).

(postanowienie k. 641-642)

Powódka obliczyła poniesioną w związku z zajęciem automatu (...) szkodę na kwotę 4 696,85 zł, obejmująca kwotę 3 438,71 zł poniesioną tytułem czynszu za dzierżawę urządzenia i kwotę 1 258,14 zł jako utracony przychód z opłaty ryczałtowej należnej na podstawie umowy o wspólnym przedsięwzięciu.

(oświadczenie k. 31)

W dniu 13 grudnia 2011 r. powódce wydano automat H. (...).

(wezwanie do odbioru k. 787, pokwitowanie k. 643)

Postanowieniem z 23 grudnia 2011 r. Naczelnik Urzędu Celnego w B. wszczął postępowanie w związku z urządzeniem gry poza kasynem gry na urządzeniu H. (...). W toku postępowania postawiono zarzuty prezesowi powodowej spółki. Ostatecznie dochodzenie w sprawie zostało zamknięte albowiem materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do dalszego prowadzenia postępowania.

(postanowienie k. 789-790, uzasadnienie postanowienia k. 791, postanowienie k. 795)

W dniu 6 października 2011 r. w lokalu Restauracja U (...) w C. funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. przeprowadzili kontrole w zakresie przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych. W lokalu działały dwa urządzenia, kontrolujący przeprowadzili eksperyment – gry kontrolowane na automacie. Gry zostały zarejestrowane za pomocą kamery. W wyniku kontroli stwierdzono urządzenie gier na automacie w rozumieniu ustawy o grach hazardowych w lokalu nie będącym kasynem, brak koncesji na prowadzenie kasyna. Stwierdzono, że wynik gry jest uzależniony od przypadku, gra ma charakter losowy. Automaty o nr H. (...) i H. (...) zatrzymano i przewieziono do magazynu depozytowego.

(protokół k. 660-661, 662–664, protokół zatrzymania k. 802-803, zeznania powoda k. 1162-1163, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Powódka wniosła zastrzeżenia do protokołu kontroli. Zastrzeżenia nie zostały rozpoznane.

(zastrzeżenia k. 665-669, pismo naczelnika Urzędu Celnego z 26.10.2011 r. k. 670-671)

Postanowieniem z 12 października 2011 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Pszczynie zatwierdził zatrzymanie przedmiotów w postaci automatów H. (...) i H. (...) w dniu 6 października 2011 r.

(postanowienie k. 679, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Postanowieniem z 28 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy w Pszczynie w sprawie III Kp 454/11 uchylił postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pszczynie z 12 października 2011 r. o zatwierdzeniu zatrzymania rzeczy w postaci automatów H. (...) i H. (...).

(postanowienie k. 672-675)

Biegły w zakresie elektroniki i informatyki po przeprowadzeniu badania automatu (...) stwierdził, że urządzenie to nie ma charakteru symulacyjno sprawnościowego i rozgrywanie gier na tym urządzeniu nie jest grą na automatach w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 5 ustawy o grach hazardowych, urządzenie ma charakter symulacyjno sprawnościowy.

(opinia k. 809-813)

Biegły w zakresie elektroniki i informatyki po przeprowadzeniu badania automatu H. (...) stwierdził, że urządzenie to nie ma charakteru symulacyjno sprawnościowego i rozgrywanie gier na tym urządzeniu nie jest grą na automatach w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 5 ustawy o grach hazardowych, urządzenie ma charakter symulacyjno sprawnościowy.

(opinia k. 814-819)

Automaty H. (...) i H. (...) zostały powódce zwrócone 15.03.2012 r.

(wezwanie od odbioru k. 820, protokół k. 821)

Postanowieniem z 27 sierpnia 2013 r. postępowanie o przestępstwo skarbowe dotyczące automatów H. (...) i H. (...) zostało umorzone.

(postanowienie k. 822-823)

Powódka obliczyła poniesioną w związku z zajęciem automatu H. (...) szkodę na kwotę 5 167,65 zł, obejmującą kwotę 2 957,90 zł poniesioną tytułem czynszu za dzierżawę urządzenia, kwotę 2 209,75 zł jako utracony przychód z opłaty ryczałtowej należnej na podstawie umowy o wspólnym przedsięwzięciu.

(oświadczenie k. 47)

Powódka obliczyła poniesioną w związku z zajęciem automatu H. (...) szkodę na kwotę 4 386,85 zł, poniesioną tytułem czynszu za dzierżawę urządzenia.

(oświadczenie k. 49)

W dniu 18 listopada 2011 r. w lokalu Restauracja U (...) w C. funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. przeprowadzili kontrole w zakresie przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych. W lokalu działało jedno urządzenie, kontrolujący przeprowadzili eksperyment – gry kontrolowane na automacie. Gry zostały zarejestrowane za pomocą kamery. W wyniku kontroli stwierdzono urządzenie gier na automacie w rozumieniu ustawy o grach hazardowych w lokalu nie będącym kasynem, brak koncesji na prowadzenie kasyna. Stwierdzono, że wynik gry jest uzależniony od przypadku, gra ma charakter losowy. Automat o nr H. (...) zatrzymano i przewieziono do magazynu depozytowego.

(protokół k. 644-645, 646-647, protokół zatrzymania k. 839, pokwitowanie k. 840, zeznania powoda k. 1162-1163, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Powódka wniosła zastrzeżenia do protokołu kontroli. Zastrzeżenia nie zostały rozpoznane.

(zastrzeżenia k. 648-652, pismo naczelnika Urzędu Celnego z 7.12.2011 r. k. 653-654)

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2012 r. Urząd Celny uznał za dowód rzeczowy urządzenie do gier o nr H. (...) w sprawie o przestępstwo skarbowe i postanowił przechowywać go w magazynie depozytowym.

(postanowienie k. 659)

Postanowieniem z 17 maja 2013 r. Sąd Rejonowy w Bielsku - Białej w sprawie III Kp 141/13 utrzymał w mocy postanowienie Urzędu Celnego w B. z dnia 7 stycznia 2012 r. o uznaniu za dowód rzeczowy automatu do gier o nr H. (...).

(postanowienie k. 656-658)

Przeciwko prezesowi zarządu powodowej spółki skierowano akt oskarżenia o to, że urządzał gry na automacie H. (...) wbrew przepisom ustawy o grach hazardowych.

(uzasadnienie postanowienia k. 844, akt oskarżenia k. 845-849)

Powódka obliczyła poniesioną w związku z zajęciem automatu (...) szkodę na kwotę 14133,99 zł, obejmującą kwotę 12566,19 zł poniesioną tytułem czynszu za dzierżawę urządzenia i kwotę 1 567,80 zł jako utracony przychód z opłaty ryczałtowej należnej na podstawie umowy o wspólnym przedsięwzięciu.

(oświadczenie k. 50)

W dniu 2 grudnia 2011 r. w lokalu Restauracja U (...) w C. funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. przeprowadzili kontrole w zakresie przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych. W lokalu działał jeden automat, kontrolujący przeprowadzili eksperyment – gry kontrolowane na automacie. Gry zostały zarejestrowane za pomocą kamery. W wyniku kontroli stwierdzono urządzenie gier na automacie w rozumieniu

ustawy o grach hazardowych w lokalu nie będącym kasynem, brak koncesji na prowadzenie kasyna. Stwierdzono, że wynik gry jest uzależniony od przypadku, gra ma charakter losowy. Automat o nr H. (...) zatrzymano i przewieziono do magazynu depozytowego.

(protokół k. 680-681, 682-683, protokół zatrzymania k. 691, zeznania powoda k. 1162-1163, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Powódka wniosła zastrzeżenia do protokołu kontroli. Zastrzeżenia nie zostały rozpoznane.

(zastrzeżenia k. 684-688, pismo naczelnika Urzędu Celnego z 21.12.2011 r. k. 689-690)

Postanowieniem z 8 grudnia 2011 r. Prokurator Prokuratury w P. zatwierdził zatrzymanie przedmiotów w postaci automatu H. (...) w dniu 2 grudnia 2011 r.

(postanowienie k. 692, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Postanowieniem z 7 maja 2012 r. Sąd Rejonowy w Bielsku - Białej w sprawie IX Kp 103/12 utrzymał w mocy postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pszczynie.

(postanowienie k. 693-694)

Biegły sądowy R. R. powołany na zlecenie strony pozwanej po przeprowadzeniu badania automatu stwierdził, że urządzone na nim gry są grami o charakterze losowym.

(opinia k. 696-700)

Postanowieniem z 22 lutego 2013 r. Urząd Celny w B. uznał w sprawie o przestępstwo skarbowe automat H. (...) za dowód rzeczowy i postanowił o przechowywaniu go w magazynie Urzędu Celnego w B..

(ostanowienie k. 701)

Powódka obliczyła poniesioną w związku z zajęciem automatu H. (...) szkodę na kwotę 37 403,31 zł, obejmująca kwotę 37 403,31 zł jako utracony przychód z opłaty ryczałtowej należnej na podstawie umowy o wspólnym przedsięwzięciu.

(oświadczenie k. 52)

W dniu 7 marca 2012 r. w Restauracji U (...) w C. funkcjonariusze Urzędu Celnego w B. przeprowadzili kontrole w zakresie przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych. W lokalu działało jedno urządzenie, grał na nim klient lokalu, gra została zarejestrowana za pomocą kamery. W wyniku kontroli stwierdzono urządzenie gier hazardowych w lokalu nie będącym kasynem, brak koncesji na prowadzenie kasyna, a także, że urządzenie umożliwia prowadzenie gier o charakterze losowym. W toku kontroli stwierdzono, że urządzenie nie jest zabezpieczone z zewnątrz w żaden sposób np. plombami firmowymi przed ingerencją osób postronnych. Urządzenie o numerze H. (...) przewieziono do magazynu depozytowego Urzędu Celnego po uprzednim zatrzymaniu.

(protokół kontroli k. 595-596, k. 597-598, protokół zatrzymania k. 609, pokwitowanie k. 825, zeznania powoda k. 1162-1163, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Postanowieniem z 12 marca 2012 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Pszczynie zatwierdził zatrzymanie przeprowadzone w dniu 7 marca 2012 r.

(postanowienie k. 610, zeznania pozwanego k. 1164-1165)

Postanowieniem z 18 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy w Bielsku - Białej w sprawie III Kp 643/12 nie uwzględnił zażalenia na postanowienie z 12 marca 2012 r. w przedmiocie zatrzymania rzeczy.

(postanowienie k. 612)

Powódka wniosła zastrzeżenia do protokołu kontroli. Zastrzeżenia nie zostały rozpoznane.

(zastrzeżenia k. 601-605, pismo naczelnika Urzędu Celnego z 28.03.2012 r. k. 606-607)

Postanowieniem z 23 lipca 2012 r. Urząd Celny w B. uznał za dowód rzeczowy automat oznaczony numerem H. (...) w postępowaniu przeciwko M. W. o przestępstwo skarbowe.

(postanowienie k. 608)

Postanowieniem z 13 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w Bielsku - Białej w sprawie III Kp 556/12 utrzymał w mocy wydane postanowienie o uznaniu za dowód rzeczowy.

(postanowienie k. 611)

Biegły w zakresie elektroniki i informatyki po przeprowadzeniu badania automatu H. (...) stwierdził, że urządzenie to nie ma charakteru symulacyjno sprawnościowego i rozgrywanie gier na tym urządzeniu jest grą na automatach w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 5 ustawy o grach hazardowych.

(opinia k. 613-617)

Przeciwko prezesowi zarządu powodowej spółki skierowano akt oskarżenia o przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 kks. Postępowanie karne zostało umorzone przez Sąd Rejonowy w Pszczynie postanowieniem z 14 sierpnia 2013 r. w sprawie II K 91/13.

(akt oskarżenia k. 833-835, postanowienie k. 837-838)

Powódka obliczyła poniesioną w związku z zajęciem automatu H. (...) szkodę na kwotę 32 661,36 zł, obejmującą kwotę 32 661,36 zł jako utracony przychód z opłaty ryczałtowej należnej na podstawie umowy o wspólnym przedsięwzięciu.

(oświadczenie k. 48)

Za lipiec 2011 r. powódka wystawiła W. G. i C. G. fakturę na kwotę 850,00 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatu H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 83, dowód wpłaty k. 84)

Za czerwiec 2011 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 3 000 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatów H. (...), H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 85, dowód wpłaty k. 86)

Za lipiec 2011 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 3 000 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatów H. (...), H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 87, dowód wpłaty k. 88)

Za sierpień 2011 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 3 000 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatów H. (...), H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 89, dowód wpłaty k. 90)

Za wrzesień 2011 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 3 000 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatów H. (...), H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 91, dowód wpłaty k. 92)

Za październik 2011 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 1 850 zł tytułem opłaty ryczałtowej, w zakresie kwot 300,00 zł dotyczyła automatów H. (...), H. (...) i w zakresie kwoty 1 250,00 zł automatu H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 93, dowód wpłaty k. 94)

Za listopad 2011 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 1 400 zł tytułem opłaty ryczałtowej w zakresie kwoty 900 zł dotyczyła automatu H. (...), w zakresie kwoty 500,00 zł automatu H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 95, dowód wpłaty k. 96)

Za grudzień 2011 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 600 zł tytułem opłaty ryczałtowej w zakresie kwoty 500 zł dotyczyła automatu H. (...), w zakresie kwoty 100,00 zł automatu H. (...). Należność dotycząca automatu H. (...) została uiszczona.

(faktura k. 97, dowód wpłaty k. 98)

Za styczeń 2012 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 1 500 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatu H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 99, dowód wpłaty k. 100)

Za luty 2012 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 1 500 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatu H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 101, dowód wpłaty k. 102)

Za marzec 2012 r. powódka wystawiła M. H. fakturę na kwotę 350 zł tytułem opłaty ryczałtowej dotyczącej automatu H. (...). Należność została uiszczona.

(faktura k. 103, dowód wpłaty k. 104)

Powódka regulowała w lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie, grudniu 2011, w całym 2012 r., w całym 2013 r. swoje należności wynikające z zawartych umów dzierżawy urządzeń.

(lista księgowan k. 106-124)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony oraz na podstawie zeznań stron. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania przedłożonych dokumentów, nie czyniła tego także żadna ze stron postępowania. Sąd w całości dał również wiarę zeznaniom stron, zeznania te były zgodne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Stan faktyczny w sprawie w istocie nie był sporny, spornym było czy warunkuje on żądanie powódki.

Ustalając stan faktyczny Sąd nie oparł się na dokumentach znajdujących się na k. 125-143, k. 144-151, k. 152-156, 157-169 akt sprawy albowiem z dokumentów tych nie wynika jakich należności i urządzeń dotyczą, jakie zobowiązania obejmują, część z tych dokumentów została nadto sporządzona w języku angielskim i nie przedłożono ich tłumaczenia na język polski. Sąd nie oparł się także na dokumentach znajdujących się na k. 175-543 albowiem z uwagi na to, że powództwo co do zasady nie zasługiwało na uwzględnienie, zbędne było ustalanie na podstawie tych dokumentów wysokości doznanej przez powódkę szkody.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego celem ustalenia wysokości doznanej przez powódkę szkody albowiem jak wskazano wcześniej powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie co do zasady.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika powoda o określenie terminu do złożenia załącznika do protokołu rozprawy w związku z treścią zeznań złożonych przez strony albowiem zeznania stron nie dotyczyły okoliczności, które nie były już poruszane w toku postępowania i w zakresie, których strony nie zajęły już stanowiska.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że prawidłowym statio fisci Skarbu Państwa w niniejszej sprawie powinien być Dyrektor Izby Celnej w K.. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej do zadań dyrektora izby celnej należy sprawowanie nadzoru nad działalnością naczelników urzędów celnych, dyrektor izby celnej jest organem wyższego stopnia w stosunku do podległego mu naczelnika (art. 25). Dysponentami środków budżetu są dyrektorzy izby celnej, nie zaś naczelnicy urzędów celnych, skoro więc zasądzone świadczenie byłoby wypłacone z budżetu izby celnej, to prawidłowe oznaczenie strony pozwanej to Skarb Państwa – Dyrektor Izby Celnej w K..

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 417 kc za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Cytowany przepis wszedł w życie w dniu 1 września 2004 r. Art. 417 kc przewiduje odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, zdefiniowanym jako "niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej". Stanowi więc on ogólną podstawę odpowiedzialności władz publicznych za ich władcze działania, która nie znajduje zastosowania lub znajduje ograniczone zastosowanie tylko wówczas, gdy ustawodawca odrębnym unormowaniem określa konsekwencje niektórych działań organów władz publicznych. Przepis art. 417 kc znajduje zastosowanie, o ile szkoda wyrządzona została "przy wykonywaniu władzy publicznej". Rodzi to dwojakie konsekwencje. Po pierwsze, komentowany przepis dotyczy wyłącznie skutków funkcjonowania państwa i jednostek samorządu terytorialnego w sferze określanej mianem imperium, a więc działań lub zaniechań polegających na wykonywaniu funkcji władczych, realizacji zadań władzy publicznej. Po drugie, sformułowania "przy wykonywaniu" używa ustawodawca dla określenia funkcjonalnego związku między wywołaniem szkody, a powierzeniem komuś pewnej czynności do wykonania. Treść art. 417 kc nie pozostawia wątpliwości, że odpowiedzialność władz publicznych dotyczy ich działań i zaniechań. Ustawodawca stanowi, że władze publiczne ponoszą odpowiedzialność za swoje zachowania, jeżeli są one "niezgodne z prawem". W art. 417 kc przyjęto węższe znaczenie bezprawności, które co do zasady nie obejmuje niezgodności z normami pozaprawnymi. Prawo należy tutaj utożsamiać z normami prawnymi zakodowanymi w konstytucyjnie określonych źródłach prawa, a niezgodność jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej. W konkretnym przypadku przypisywania władzy publicznej odpowiedzialności za szkodę, tak rozumianą bezprawność należy ustalić, rekonstruując normy prawne, regulujące stosunek publicznoprawny, które organ naruszył swoim działaniem lub zaniechaniem.

Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych, obok zdarzenia sprawczego, konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, a więc szkody i związku przyczynowego. Przepis art. 417 kc nie zawiera w tej kwestii żadnej regulacji, a tym samym znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące kompensaty szkody w mieniu (majątkowej) i na osobie (majątkowej i niemajątkowej) oraz koncepcji związku przyczynowego.

Art. 417 kc po nowelizacji przewiduje odpowiedzialność odszkodowawczą władzy publicznej za jej własne działania i zaniechania. Przy określeniu zasady odpowiedzialności podstawowe znaczenie ma treść art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym odpowiedzialność za niezgodne z prawem działania organów władzy publicznej nie wymaga zawinienia sprawcy szkody. Tę regułę przejął przepis art. 417 kc, który również uniezależnia od winy władz publicznych przypisanie im obowiązku naprawienia szkody. W piśmiennictwie, przypisanie odpowiedzialności za sam skutek

bezprawnego zachowania, a więc niezależnie od oceny strony podmiotowej, określane jest mianem odpowiedzialności na zasadzie ryzyka (por. Adam Olejniczak, Komentarz do art. 417 kc, LEX).

Z powyższego wynika, że podmiot domagający się naprawienia szkody musi wykazać bezprawność działania podmiotu, za który Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność, wystąpienie szkody, jak również wystąpienie związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym działaniem lub zaniechaniem, a szkodą.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie powódka nie wykazała bezprawności działania funkcjonariuszy celnych.

Dokonując oceny działania funkcjonariuszy celnych należy przede wszystkim mieć na uwadze, że działalność związana z hazardem podlega ścisłym regulacjom i kontroli ze strony państwa, zasady jej prowadzenia zostały określone w obowiązującej w chwili dokonania zatrzymania automatów ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Zgodnie z art. 3 cytowanej ustawy urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach jest dozwolone wyłącznie na zasadach określonych w ustawie. Każda działalność prowadzona z naruszeniem przepisów ustawy jest więc działalnością nielegalną. Urządzenie gier na automatach dozwolone jest wyłącznie w kasynach gry, przy czym grami na automatach są gry na urządzeniach mechanicznych, elektromechanicznych lub elektronicznych, w tym komputerowych, o wygrane pieniężne lub rzeczowe, w których gra zawiera element losowości, a także organizowane w celach komercyjnych, w których grający nie ma możliwości uzyskania wygranej pieniężnej lub rzeczowej, ale gra ma charakter losowy (art. 2 ust. 3 i 5, art. 14). Urządzenie gier na automatach wbrew przepisom ustawy stanowi przestępstwo określone w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego zgodnie, z którym kto wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji lub zezwolenia urządza lub prowadzi grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie. Celem sprawowania kontroli państwa nad hazardem jest zarówno ochrona mienia Skarbu Państwa uzyskującego znaczne wpływy budżetowe z tej działalności, jak również ochrona szeroko pojętego porządku publicznego oraz mienia klientów podmiotów wykonujących działalność hazardową. Forma ochrony polega na zabezpieczeniu przed nielegalnym urządzeniem, prowadzeniem i uczestnictwem w grach i zakładach.

Funkcjonariusze izby celnej przeprowadzając kontrole w lokalach, w których były umieszczone automaty powodowej spółki działali zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

Do zadań Służby Celnej, zgodnie z powołaną ustawą, należy m.in. realizacja polityki celnej w części dotyczącej przywozu i wywozu towarów oraz wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów odrębnych, a w szczególności wymiar i pobór podatku od gier oraz dopłat, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz ściganie ich sprawców, wykonywanie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych (art. 2, art. 30). Funkcjonariusze dokonujący kontroli są uprawnieni do przeprowadzania w uzasadnionych przypadkach w drodze eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie, gry na automacie o niskich wygranych lub gry na innym urządzeniu (art. 32), funkcjonariusz w celu realizacji zadań określonych ustawą dodatkowo ma prawo zatrzymywania i przeszukiwania osób, zatrzymywania rzeczy oraz przeszukiwania pomieszczeń, bagażu, ładunku, środków transportu i statków w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego (art. 72).

W niniejszej sprawie, w wyniku przeprowadzonych kontroli funkcjonariusze celni dokonali zatrzymania automatów dzierżawionych przez powódkę.

Zgodnie z treścią art. 217 § 1 kpk rzeczy mogące stanowić dowód w sprawie lub podlegające zajęciu w celu zabezpieczenia kar majątkowych, środków karnych o charakterze majątkowym albo roszczeń o naprawienie szkody należy wydać na żądanie sądu lub prokuratora, a w wypadkach nie cierpiących zwłoki – także na żądanie Policji lub innego uprawnionego organu. Art. 308 § 1 kpc stanowi, że w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem, prokurator albo Policja może w

każdej sprawie, w wypadkach nie cierpiących zwłoki, jeszcze przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, przeprowadzić w niezbędnym zakresie czynności procesowe, a zwłaszcza dokonać oględzin, w razie potrzeby z udziałem biegłego, przeszukania lub czynności wymienionych w art. 74 § 2 pkt 1 w stosunku do osoby podejrzanej, a także przedsięwziąć wobec niej inne niezbędne czynności, nie wyłączając pobrania krwi, włosów i wydzielin organizmu. Po dokonaniu tych czynności, w sprawach, w których prowadzenie śledztwa przez prokuratora jest obowiązkowe, prowadzący postępowanie przekazuje sprawę niezwłocznie prokuratorowi. Podstawowym warunkiem dokonania czynności wskazanych w art. 308 kpk jest istnienie podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, a więc istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, tylko bowiem wówczas zachodzić może potrzeba zabezpieczenia dowodowych.

W ocenie Sądu ustalony w sprawie stan faktyczny pozwala na stwierdzenie, że dokonane zatrzymania były uzasadnione. Funkcjonariusze celni byli uprawnieni do przeprowadzenia eksperymentów, jak również do zatrzymania automatów. W toku kontroli funkcjonariusze celni stwierdzili występowanie w grach elementu losowego, równocześnie stwierdzili brak koncesji i zezwoleń na urządzenie tego rodzaju gier. Brak takich zezwoleń po stronie powodowej spółki był okolicznością bezsporną albowiem powodowa spółka stała na stanowisku, że eksploatowane automaty są automatami do gier zręcznościowych. Funkcjonariusze celni działali w granicach obowiązujących przepisów, realizowali swój ustawowy obowiązek, z materiału dowodowego nie wynika, aby powódka w chwili przeprowadzania kontroli dysponowała i przedstawiła dokumenty, które mogłyby spowodować powzięcie przez funkcjonariuszy wątpliwości co do wniosków, jakie wyciągnęli po przeprowadzeniu eksperymentów. Uzasadnione było więc powzięcie przez funkcjonariuszy celnych uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, w takiej zaś sytuacji były podstawy do dokonania czynności w trybie art. 308 kpk. Dokonane przez funkcjonariuszy celnych zatrzymania zostały zatwierdzone przez prokuratora, w 3 przypadkach sąd utrzymał w mocy postanowienia prokuratora, w trzech przypadkach postanowienia te uchylił, ale oceniał decyzję prokuratora, nie zaś zasadność zatrzymania, ponadto uchylenie postanowień na skutek odmiennej oceny stanu faktycznego nie świadczy o bezprawności zatrzymania. Funkcjonariusze służby celnej realizowali swoje ustawowe obowiązki określone powołanymi przepisami, działania funkcjonariuszy odbywały się zarówno w ramach obowiązujących przepisów ale również w ramach ich ustawowych obowiązków. Przepisy regulujące te uprawnienia i obowiązki są przepisami obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okoliczność, że niektóre z prowadzonych postępowań karnych o przestępstwo z art. 107 kks umorzono pozostaje bez wpływu na ocenę działania funkcjonariuszy celnych albowiem odmienna ocena dowodów skutkująca umorzeniem postępowania nie może przesądzać o bezprawności czynności zatrzymania.

Powyższe świadczy o tym, że działanie funkcjonariuszy celnych znajdujące oparcie w obowiązujących przepisach i wykonywane w ich ramach nie może być uznane za działanie bezprawne. Wynika z tego, że nie została spełniona podstawowa przesłanka warunkująca odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę, a więc bezprawność działania. Z tego powodu powództwo podlegało oddaleniu.

W toku prowadzonego postępowania strona powodowa podnosiła również, że przepisy, w których funkcjonariusze celni upatrywali podstawy do ustalenia, że doszło do popełnienia przestępstwa skarbowego nie mogą być stosowane przez sąd albowiem nie zostały one poddane procedurze notyfikacji, zarzut ten dotyczył art. 14 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Strona powodowa podnosiła, że przepis ten powinien zostać poddany tej procedurze bowiem jest przepisem technicznymi w rozumieniu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego, co wynika wprost z orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości z 19 lipca 2012 r., a skoro tej procedurze nie zostały poddane nie mogą być stosowane.

Zarzut ten nie był uzasadniony. W wyroku z 19 lipca 2012 r. Trybunał Sprawiedliwości w sprawach połączonych C#213/11, C#214/11 i C#217/11 stwierdził, że: "Artykuł 1 pkt 11 dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego, ostatnio zmienionej dyrektywą Rady 2006/96/WE z dnia 20 listopada 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że przepisy krajowe tego rodzaju jak

przepisy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, które mogą powodować ograniczenie, a nawet stopniowe uniemożliwienie prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami i salonami gry, stanowią potencjalnie «przepisy techniczne» w rozumieniu tego przepisu, w związku z czym ich projekt powinien zostać przekazany Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy wskazanej dyrektywy, w wypadku ustalenia, iż przepisy te wprowadzają warunki mogące mieć istotny wpływ na właściwości lub sprzedaż produktów. Dokonanie tego ustalenia należy do sądu krajowego».

Treść wydanego wyroku nie może jednak stanowić podstawy do przyjęcia, że przepisy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych nie mogą być stosowane. Przede wszystkim stanowisko Trybunału Sprawiedliwości zostało wyrażone na tle konkretnej sprawy i dotyczyło przepisów przejściowych i dostosowujących, Trybunał Sprawiedliwości nie dokonywał analizy art. 14 cytowanej ustawy, ponadto Trybunał Sprawiedliwości nie przesądził ostatecznie czy przepisy ustawy mają charakter przepisów technicznych ostateczne ustalenie ich charakteru należy do sądu krajowego. Wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wiążą sądy krajowe w konkretnej sprawie rozpatrywanej przez Trybunał, powoływanie się zaś na te wyroki w innych sprawach dokonuje się wyłącznie w drodze uznania mocy argumentów prezentowanych przez Trybunał oraz autorytetu orzecznictwa tego organu. Z treści art. 267 traktatu o utworzeniu Wspólnoty Europejskiej wynika, że do kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej należy orzekanie w trybie prejudycjalnym o wykładni Traktatów oraz o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii. Należy przypomnieć, że Trybunał Sprawiedliwości nie jest właściwy do dokonywania wykładni lub stwierdzania, że przepisy prawa wewnętrznego państwa członkowskiego nie obowiązują, nawet jeśli prawo to zostało ustanowione w celu wykonania przez to państwo zobowiązań unijnych. Trybunał zajmuje się wykładnią prawa unijnego, a nie prawa krajowego, wykładnia prawa krajowego należy do stosujących to prawo organów krajowych, w tym przypadku do sądów powszechnych. Istotne jest również, że przyjęcie, że są to przepisy o charakterze technicznym nie przesądza automatycznie o możliwości odmowy przez sąd ich stosowania z uwagi na niedopełnienie obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej, taka normatywna konsekwencja braku notyfikacji nie wynika z żadnego przepisu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego, jak również z żadnej regulacji traktatowej.

Ponadto ewentualne istnienie w polskim prawie norm kolidujących z prawem unijnym nie powoduje automatycznie nieważności unormowania krajowego. Wyrażona w art. 91 Konstytucji zasada pierwszeństwa prawa unijnego nie ma zastosowania w przypadku niedochowania przez organy Państwa Polskiego obowiązku notyfikacji projektu regulacji prawnej mającej charakter przepisu technicznego. Treść regulacji prawnej uchwalonej bez spełnienia obowiązku notyfikacji nie pozostaje w "kolizji" z obowiązkiem notyfikacji. Obowiązek ten odnosi się bowiem do fazy procesu legislacyjnego i jego adresatem są odpowiednie organy państwa odpowiadające za ten proces. W momencie, w którym aktualizuje się norma nakazująca notyfikację, brak jest jeszcze normy prawnej o charakterze ustawowym, która mogłaby wejść w kolizję z tą pierwszą normą. Z reguły odmienny jest także ich zakres zastosowania. Kolizja pomiędzy obowiązkiem notyfikacji, a ustawą (lub innym aktem prawnym) zachodziłaby wówczas, gdyby ten akt prawny stanowił regulacje przewidujące wyłączenie lub ograniczenie obowiązku notyfikacji w sposób odmienny od tego zakresu, który wynikałby z prawa unijnego. Powyższe rozważania mają zastosowanie także do ustalenia relacji pomiędzy treścią art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych oraz obowiązkiem notyfikacji, jaki wynika z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 r. Regulacje te nie pozostają ze sobą w kolizji, nie ma więc do nich zastosowania art. 91 ust. 3 Konstytucji RP. Naruszenie wynikające z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 r. obowiązku notyfikacji przepisów technicznych ma charakter naruszenia trybu ustawodawczego, do czasu zakwestionowania tych przepisów przez Trybunał Konstytucyjny brak jest podstaw do odmowy ich stosowania (por. postanowienie SN z 28.11.2013 r., I KZP 15/13, LEX 1393793, wyrok SN z 8.01.2014 r., IV KK 183/13, LEX 1409532).

Przepisy ustawy o grach hazardowych nie zostały uchylone, nie stwierdzono ich niekonstytucyjności, stanowią część porządku prawnego i do czasu obowiązywania organy władzy obowiązane są do ich stosowania, wszczęcie i prowadzenie postępowania przygotowawczego przez organy celne nie było więc bezprawne. Ustawa obowiązuje,

uznanie jej przepisów za przepisy techniczne pozostaje bez wpływu na fakt, że przepisy te stanowią część polskiego porządku prawnego.

Jak wskazano powyżej w sprawie nie można mówić o odpowiedzialności Skarbu Państwa albowiem działania funkcjonariuszy celnych nie były bezprawne, nie została więc spełniona podstawowa przesłanka odpowiedzialności Skarbu Państwa, w świetle czego powództwo podlegało oddaleniu.

Na marginesie należy również wskazać, że w przypadku przyjęcia istnienia bezprawności działania funkcjonariuszy celnych Skarb Państwa nie ponosiłby odpowiedzialności za szkodę utożsamianą przez powódkę z czynszem dzierżawnym, który musiała uiszczać albowiem obowiązek jego uiszczenia wynikał z zawartej umowy nie stanowił natomiast konsekwencji zajęcia automatu, nie ma więc tutaj związku przyczynowego. W pozostałym zakresie odnośnie poniesionej szkody do ustalenia jej wysokości nie było konieczne powoływanie biegłego sądowego albowiem sąd miał możliwość samodzielnie ustalić jej wysokość mając na uwadze wysokość ryczałtu jaki właściciel lokalu uiszczał na rzecz powoda, ilość dni przez jakie automat nie funkcjonował, do dokonania takich ustaleń nie było konieczne posiadanie wiadomości specjalnych. Niezbędne byłoby jednak uwzględnienie kosztów prowadzonej przez powódkę działalności takich jak np. podatki, jednak powódka nie przedstawiła w tym zakresie żadnych dokumentów, również więc biegły na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy nie byłby w stanie ustalić wysokości szkody w sposób prawidłowy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd oddalił powództwo w całości.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 kpc, art. 99 kpc, § 2 ust. 1, § 3 ust. 1, § 6 pkt. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu zasądając od powódki jako przegrywającej sprawę na rzecz pozwanego kwotę 3 600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w wyroku.

SSO Ilona Kolarz: